

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Центр заочної форми навчання

Кафедра банківської справи

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня бакалавра

зі спеціальності:

6030508 «Фінанси і кредит»,

за спеціалізацією: «Банківська справа»

на тему: **Оцінка кредитної діяльності банку"**

Виконавець

студентка ЦЗФН, групи 9

Маровті Анастасія Леонідівна

Науковий керівник

д.е.н., професор

Коваленко Вікторія Володимирівна

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи Маровті Анастасії Леонідівни

на тему: «Оцінка кредитної діяльності банку»,

подано на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 6030508
«Фінанси і кредит», за спеціалізацією «Банківська справа»

Актуальність. Актуальність теми даної дипломної роботи полягає в вагомості проведення аналізу ефективності кредитної діяльності банку. Ефективна кредитна діяльність є основою для нормального розвитку економіки країни в цілому. Але така діяльність пов'язана в першу чергу із ризиками, з якими стикаються банки при кредитуванні своїх клієнтів. Також в сучасних умовах, що динамічно змінюються, в умовах високої конкуренції, банки повинні йти «в ногу» з трендом та досконало розуміти процеси, які виникають в економіці. Тому аналіз та оцінка кредитної діяльності банку є невід'ємною частиною успішного та ефективного функціонування, оскільки через розуміння стану свого кредитного портфелю, а саме його якості, банк може виявити заздалегідь можливі негативні наслідки та усунути їх на ранніх стадіях. Якість кредитної діяльності банку дуже тісно пов'язана із надійністю та довірою до банку з боку клієнтів (якщо банк має негативну тенденцію свого кредитного портфелю, це як правило, обов'язково вплине на ліквідність у довгостроковому періоді).

Проблема оцінки кредитної діяльності банків України цікавить багатьох економістів: Вовк В.Я., Хмеленко О.В., Тагірбеков К.Р., Тавас А.М., Мазурина Т.Ю., Кузнєцова Л.В., Коваленко В.В., Зверяков М.І. та ін., але в ній містяться ще й недосліджені моменти та існує невивченість певних понять і різноманітність поглядів на них.

Все це обумовлює вибір теми даної дипломної роботи: "Оцінка кредитної діяльності банку"

Мета. Метою випускної роботи є поглиблення та удосконалення теоретико-методичних засад організації кредитної діяльності банку та розробка практичних рекомендацій її розвитку в сучасних умовах..

Завдання. Завданням даної роботи являється дослідження категорії «кредитна діяльність» та уточнення її сутності, функції і принципів та особливості кредитування; вивчення нормативно-правового забезпечення щодо регулювання діяльності банку на ринку кредитних послуг; аналіз загального фінансово-економічного стану ПАТ «ПУМБ». Проведення аналізу та динаміки кредитного портфелю ПАТ «ПУМБ»; оцінка ефективності кредитної діяльності ПАТ «ПУМБ»; дослідження міжнародного досвіду ринку кредитних послуг на фоні фінансової глобалізації; розробка рекомендації з подальшого вдосконалення кредитної діяльності банку.

Об'єкт. Об'єктом дослідження є кредитна діяльність банку в сучасних умовах розвитку ринку банківських послуг.

Предмет. Предметом дослідження є теоретичні засади та практичні аспекти щодо організації кредитної діяльності банку

Методи. Методи які застосовані в роботі - загальнонаукові, аналіз та синтез, аналогія та моделювання, конкретно-наукові, формалізація, графічний метод, табличний метод.

Інформаційна база. Інформаційною базою являються наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених, інформаційно-аналітичні огляди, звіти ПАТ "ПУМБ" за останні 3 роки, а також наукові статті, підручники та офіційні ресурси Internet.

Практичне значення роботи. В ході дослідження було розглянуто та створено нові підходи, теоретичні узагальнення, висновки та рекомендації, які можуть бути використані для підвищення ефективності кредитної діяльності комерційного банку, зокрема у ПАТ «ПУМБ».

Структура роботи. Дипломна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків до розділів, висновків, переліку використаної літератури.

У першому розділі «Теоретичні аспекти та основні засади кредитної діяльності банку» зроблено висновки, що кредитна діяльність комерційного банку реалізується за допомогою сутнісних принципів (строковості, поверненості, платності, забезпеченості, цільового використання та договірному характеру) та принципів за методами реалізації (консерватизму, пріоритету наявності забезпечення, контролю цільового використання кредиту, диверсифікації кредитного портфеля, обмеження ризику на одного позичальника, обмеження сукупного кредитного ризику та активного маркетингу надійних позичальників).

Формування ефективної методологічної бази з приводу питань кредитної діяльності має мати доступний та повний послідовний характер, а також забезпечувати повноцінну регламентовану роботу банківської системи в цілому.

Адміністративне регулювання банківської діяльності є системою, яка складається із послідовних, взаємопов'язаних видів діяльності: встановленні вимог та обмежень, реєстрації банків і ліцензуванні їх діяльності, нагляду за діяльністю банків, застосуванні за результатами нагляду санкцій або наданні рекомендацій.

За значенням для банківського регулювання види адміністративного регулювання можна розділити на 2 категорії: основні та допоміжні. Основними є такі види діяльності як реєстрація та ліцензування банків, проведення моніторингу діяльності банків, застосування санкцій. Комплекс цих заходів дозволяє створити вертикаль влади та підпорядкування, яка є основою для адміністративного регулювання. Постійну увагу варто приділяти заходам впливу та вдосконалювати їх відповідно до розвитку банківських відносин.

Допоміжними є рекомендації стосовно діяльності банків та встановлення вимог і обмежень щодо діяльності банків. Незважаючи на допоміжний характер цих заходів, вони потребують більш активного їх розроблення та впровадження у регулятивну діяльність.

Стан адміністративного регулювання банківської діяльності в цілому можна охарактеризувати як добре розвинений з точки зору наявності нормативної бази для його проведення. НБУ володіє широким колом повноважень щодо можливості впливати на діяльність банків. Проте очевидно, що криза банківського сектору України вказує на неефективне банківське регулювання.

Проблема лежить в площині управлінського характеру. Як приклад, нераціональне використання безвизного нагляду та інспекційних перевірок, їх явний дисбаланс веде до несвоєчасного виявлення проблем і зменшує ефективність заходів впливу. Поясненням, чому ефективна з правової точки зору система реєстрації та ліцензування банків не досягає своєї мети і допускає вразливі банки до діяльності, може бути корупційна складова та необхідність посилення незалежності НБУ.

У другому розділі «Оцінка кредитної діяльності банку на прикладі ПАТ «ПУМБ» проведено аналіз активів, пасивів та фінансових результатів. Результати дослідження описано графіками та таблицями.

Проаналізувавши діяльність ПАТ «ПУМБ» та порівнявши його з ПАТ «Райффайзен Банк Аваль», можна сказати, що діяльність ПАТ "ПУМБ" в цілому є ефективною, так як за 2016-2018 роки чистий прибуток банку має тенденцію до зростання. Банк є рентабельним, ліквідним, платоспроможним та надійним.

В цілому ПАТ "ПУМБ" та ПАТ "Райффайзен Банк Аваль" протягом останніх трьох років збільшують об'єми пасивів. Питома вага банків зростає. Співвідношення між капіталом та зобов'язаннями банку на 01.01.2018 відповідають нормам, що свідчить про зменшення зобов'язань перед клієнтами і збільшень їх перед акціонерами банку.

В структурі кредитного портфелю в обох банках за період 2016-2018 рр. переважають кредити та заборгованість юридичних осіб. за останні 3 роки у ПАТ «ПУМБ» спостерігається тенденція до збільшення кредитів та заборгованості фізичних осіб , як в абсолютному значенні, так і у

відносному. Це означає, що банк спрямовує більшість ресурсів для залучення клієнтів-фізичних осіб, в той час як банки з іноземним капіталом спрямовують свої сили на залучення клієнтів-юридичних осіб.

У структурі активів кредитний портфель займає найбільшу питому вагу як у ПАТ «ПУМБ», так і ПАТ «Райффайзен банк Аваль», що свідчить про активне кредитування, не зважаючи на складну економічну ситуацію в країні.

У ПАТ "ПУМБ" і в ПАТ «Райффайзен банк Аваль», кредитування клієнтів є головним напрямом активної діяльності банків, обсяг чистого кредитного портфеля має тенденцію до збільшення.

Дохідність кредитного портфелю ПАТ «ПУМБ» за останні 3 роки знаходиться приблизно на одному ж і тому самому рівні, що свідчить про стабільну роботу банку. Натомість у ПАТ «Райффайзен банк Аваль» показники дещо нижчі. Отже, можна зробити висновок, що ПАТ «ПУМБ» працював ефективніше, ніж ПАТ «Райффайзен банк Аваль».

У третьому розділі «Перспективи розвитку кредитної діяльності» наведено рекомендації стосовно покращення кредитної діяльності банку. В світовій банківській практиці велика увага приділяється оцінці і мінімізації кредитного ризику на рівні всього кредитного портфеля. Здійснюється оцінка обсягу, структури та якості кредитного портфеля, а вже потім приймаються заходи, які дозволяють оптимізувати його структуру для зменшення ризику. В Україні, як свідчить досвід, на сьогоднішній день такі механізми відсутні, що і зумовило актуальність дослідження.

Використання в українських банках зарубіжного досвіду вдосконалення управління кредитним ризиком має тривати шляхом створення комплексного механізму управління кредитними ризиками, дія якого полягає в страхуванні від імовірних, небажаних відхилень фактичних результатів від прогнозованих за допомогою фінансових інструментів, котрі застосовують у світовій практиці.

Дослідження нових методів управління кредитною діяльністю має велике значення для банківської системи України, оскільки є складною і багатоаспектною проблемою, пріоритетним підходом, до розв'язання якої слід віднести створення альтернативної методики оцінювання ефективності управління кредитною діяльністю банків, спрямованої на врахування не лише прибутковості, але й реального рівня ризику кредитних операцій.

Кредитний портфель є не просто пасивно сформованим набором позичок, а результатом активних, цілеспрямованих дій банку, який динамічно розвивається, суто управлінським співвідношенням між різноманітними видами кредитів. Банківський кредитний портфель слід розглядати як втілення кредитної політики банку, що в свою чергу, є невід'ємною складовою його загальної стратегії розвитку.

Управління кредитним портфелем банку повинно базуватися на якісній системі оцінювання портфельного ризику.

Ключові слова: кредитна діяльність, банківська діяльність, кредитний ризик, кредит, фінансові результати.